EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 7.6.2011
SEC(2011) 826 konč.

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Švedske za leto 2011

ter mnenje Sveta

o dopolnitvi konvergenčnega programa Švedske za obdobje 2011–2014

{SEC(2011) 735 konč.}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Švedske za leto 2011

ter mnenje Sveta

o dopolnitvi konvergenčnega programa Švedske za obdobje 2011–2014

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 9(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[2],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast, t. i. Evropo 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se bo osredotočala na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic[3], ki sta združena v „integriranih smernicah“. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo pri svojih nacionalnih ekonomskih in zaposlovalnih politikah.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
2 UL C , str. .
3 Ohranjene za leto 2011 s Sklepom Sveta 2011/308/EU z dne 19. maja 2011.

(3) Komisija je 12. januarja 2011 sprejela prvi letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek novega cikla gospodarskega upravljanja v EU ter prvega evropskega semestra predhodnega in integriranega usklajevanja politik, ki temelji na strategiji Evropa 2020.

(4) Evropski svet je 25. marca 2011 potrdil prednostne naloge za fiskalno konsolidacijo in strukturno reformo (v skladu s sklepi Sveta z dne 15. februarja in 7. marca 2011 ter na podlagi letnega pregleda rasti, ki ga je pripravila Komisija). Poudaril je, da je najpomembneje ponovno vzpostaviti trdne javne finance in fiskalno vzdržnost, zmanjšati brezposelnost z reformami na trgu dela ter si poglobljeno prizadevati za povečanje rasti.. Od držav članic je zahteval, da te prednostne naloge pretvorijo v konkretne ukrepe ter jih vključijo v svoje programe stabilnosti ali konvergenčne programe in nacionalne reformne programe.

(5) Švedska je 29. aprila 2011 predložila dopolnitev konvergenčnega programa za leto 2011 za obdobje 2011–2014 in nacionalni reformni program za leto 2011. Oba programa sta bila ocenjena istočasno.

(6) Pred gospodarsko krizo v obdobju 2008–2009 je švedsko gospodarstvo več kot deset let beležilo močno gospodarsko rast, ki so jo spodbujali domače povpraševanje in neto izvozi. Ker je izvozno usmerjeno in ima znaten finančni sektor, je zmanjšanje zunanjega povpraševanja in zamrznitev finančnih trgov leta 2008 nanj močno vplivalo, kar je leta 2009 povzročilo zmanjšanje BDP za 5,1 % in povišanje stopnje brezposelnosti s približno 6 % na nad 9 %. Zaradi dobrega izhodiščnega položaja brez velikih potreb po prilagoditvah v sektorju gospodinjstev, bančnem in javnem sektorju ter ustreznega odziva monetarne in fiskalne politike je bila recesija razmeroma kratka, prizadela pa je predvsem izvozno usmerjen proizvodni sektor. Ko je svetovna trgovina oživela, je švedsko gospodarstvo doživelo zelo močno in obsežno okrevanje, pri čemer se je realni BDP leta 2010 povišal za 5,5 %. Fiskalni saldo se je kot posledica skupnega učinka avtomatskih stabilizatorjev in diskrecijskih ukrepov s presežka v višini 3,7 % BDP leta 2007 spremenil v primanjkljaj v višini 0,9 % leta 2009, leta 2010 pa je bil ponovno uravnotežen.

(7) Na podlagi ocene dopolnitve konvergenčnega programa v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, na splošno realističen, razen za leto 2012, ko je preveč ugoden. Proračunska strategija iz dopolnitve konvergenčnega programa je ustrezna, saj bi prispevala k izpolnjevanju srednjeročnega cilja Švedske v obliki presežka v višini 1 % BDP v času trajanja cikla. To bi zagotovilo nekaj rezerve, da se v morebitnem prihodnjem gospodarskem upadu ne bi presegla referenčna vrednost 3 % BDP. Program predvideva povečanje javnofinančnega presežka z 0,6 % BDP leta 2011 na 3,7 % BDP leta 2014, ki je zadnje leto programskega obdobja. To izboljšanje bi bilo posledica pričakovane močne gospodarske rasti, saj program v navedenih letih ne predvideva nobenih prizadevanj za konsolidacijo. Tveganja za proračunske cilje so na splošno uravnotežena. Napoved prihodkov v programu je nekoliko previdna za leto 2011, zato bi lahko bili proračunski rezultati za to leto nekoliko boljši, medtem ko so nekatera negativna tveganja pri proračunskih napovedih od leta 2012 naprej povezana z ugodnimi makroekonomskimi predpostavkami. Po navedbah vlade bi se lahko nadaljnji ekspanzivni fiskalni ukrepi iz predloga proračuna za leto 2011 (vključno s petim korakom ureditve davčnega dobropisa za zaposlene, nadaljnjim povišanjem praga za plačilo državnega davka na dohodek, nižjim DDV na restavracijske storitve in nižjo obdavčitvijo pokojnin) izvajali od leta 2012, če bo dovolj fiskalnega prostora,

zato obstaja tveganje procikličnе naravnanosti fiskalne politike. Glede na demografske napovedi je pomembno, da Švedska še naprej izpolnjuje svoj srednjeročni cilj.

(8) Trenutno stanje na stanovanjskem in hipotekarnem trgu je vir morebitne nestabilnosti. Po kratkem in majhnem popravku ob vrhuncu finančne krize se je pri cenah stanovanj na Švedskem v nasprotju z drugimi državami ponovno začel močan trend naraščanja, ki je bil opazen od druge polovice devetdesetih let prejšnjega stoletja, in so zdaj rekordno visoke. Veliko povišanje cen stanovanj je potekalo vzporedno z večanjem zadolženosti gospodinjstev, ki je predstavljala približno 170 % razpoložljivega dohodka do sredine leta 2010, kar je najvišja zadolženost doslej. Poleg tega je velik del hipotekarnega dolga povezan s spremenljivimi obrestnimi merami z nizko amortizacijo. Zaradi tega so švedska gospodinjstva posebno občutljiva na dvige obrestnih mer ali težave na področju zaposlovanja. Izrazit popravek na stanovanjskem trgu bi lahko imel negativne posledice za makroekonomsko stabilnost, saj bi morala gospodinjstva omejiti potrošnjo za uravnoteženje svojih proračunov, stroški financiranja za švedske banke pa bi se povečali.

(9) Kar zadeva švedski trg dela, so državljani držav, ki niso članice EU, in mladi v razmeroma slabem položaju v primerjavi s povprečjem EU. Nadaljnje izboljšanje njihovega položaja na trgu dela je bistveno za dvig splošne stopnje zaposlenosti in dolgoročno povečanje ponudbe dela, da bi tako rešili demografski izziv staranja prebivalstva. Švedska vlade trenutno izvaja več reform, da bi pri obeh skupinah izboljšala zaposlovanje, in je med drugim povečala sredstva za inštruiranje, mesta za pridobivanje delovnih izkušenj, poklicno izobraževanje odraslih, inštruiranje za vajeništvo, ciljno usmerjene subvencije plač in prilagojene tečaje švedščine. Zadnji statistični podatki jasno kažejo, da se razmere na švedskem trgu dela na splošno izboljšujejo, razen za v tujini rojene ženske.

(10) Komisija je ocenila konvergenčni program in nacionalni reformni program[4]. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Švedskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Meni, da programa ustrezno obravnavata glavne izzive Švedske. Čeprav je fiskalna strategija vlade ustrezna za nadaljnje izpolnjevanje srednjeročnega cilja, je treba po letu 2012 poskrbeti, da v času ugodne rasti ne pride do preveč ohlapne fiskalne politike. Oceniti je treba makroekonomska neravnovesja, zlasti tista, ki izhajajo iz rasti cen stanovanj in zadolženosti gospodinjstev. Poleg tega je treba spremljati in izboljšati udeležbo ranljivih skupnih, zlasti mladih in v tujini rojenih žensk, na trgu dela.

(11) Svet je na podlagi te ocene proučil dopolnitev konvergenčnega programa 2011 Švedske, njegovo mnenje[5] pa je zlasti zajeto v priporočilu v točki (1) v nadaljevanju. Ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 25. marca 2011 je Svet proučil nacionalni reformni program Švedske –

---

4 SEC(2011) 735.

5 Predvideno v členu 5(3) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, naj Švedska v obdobju 2011–2012 sprejme naslednje ukrepe:

(1) ohrani fiskalno politiko, ki zagotavlja nadaljnje izpolnjevanje srednjeročnega cilja, in v času trenutnega izboljšanja gospodarske rasti prepreči prociklično naravnanost fiskalne politike;

(2) sprejme preventivne ukrepe za makroekonomska tveganja, povezana z rastjo cen stanovanj in večanjem zadolženosti gospodinjstev, vključno z reformami sistema hipotek, predpisov glede najemnin, davka na nepremičnine in gradbenih dovoljenj;

(3) spremlja in izboljša udeležbo mladih in drugih ranljivih skupin na trgu dela.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik